FÖRENINGEN NORDEN

Mölndal/Härryda

ÅRSBERÄTTELSE

2025

MÖLNDAL/HÄRRYDA

Mölndal/Härryda

VERKSAMHETSBERÄTTELSE ÅR 2025

Styrelse för Föreningen Norden i Mölndal/Härryda har år 2025 varit:

Ordförande: Erling Alriksson
Vice ordförande: Lennart Steen
Sekreterare: Birgitta Eriksson
Kassör: Margareta Eklund Jimar
Webmaster: Agneta Olsson

Övriga ledamöter:
Bengt Ottosson
Bertil Larsson
Berit Finnström
Ing-Marie Samuelsson
Jan-Ove
Margareta Bjuhr
Tomas Johansson
Yvonne Hansson

Revisorer
Lena Riukka Pesonen och Ingemar Jonsson
Ersättare: Ulla-Britt Björklund

Valberedning
Mats Olsson

Styrelsemöten
6 mars,3 april, 8 maj,14 augusti, 3 oktober, 30 oktober, 27 november och 8 januari 2026

Medlemsantal
Medlemmar som betalt medlemsavgift för år 2025 är 305, en ökning med 43 medlemmar. Vi ha fått 106 nya medlemmar under året.

Medlemmar som avlidit under året:

Ingrid Andersson , född 1934

VERKSAMHET 2025

VÄLBESÖKT OCH INNEHÅLLSRIKT ÅRSMÖTE DEN 23 JANUARI

Ordföranden Erling Alriksson hälsade medlemmarna välkomna till årsmötet 2025. Lokalen var fullsatt till sista plats.

Kvällens första punkt var utdelning av 25-årsnålen. I år till två damer som varit medlemmar i 25 år nämligen, **Ilse Danielsson** och **Lena Riukka Pesonen.** Ordföranden framförde föreningens varma tack för deras engagemang och överlämnade var sin blombukett.

Därefter visade **Ingegerd Foss** ett vackert och inspirerande bildspel från höstens resa till Wales. Hon avtackades med blommor för sina insatser, som gjorde att vi fick uppleva resan till Wales på nytt.

Vid samma till fälle avtackades också **Marianne Rebenius** studiecirkel för det fina referatet om Walesresan, Gruppen tackades också med en blombukett.

Karin Norin Nilsson och Berit Finnström ordnade en mycket uppskattad frågesport om Norden.

Vid årsmötet redovisades årets verksamhet enligt följande:
Verksamheten har under 2024 varit omfattande.
Sålunda har genomförts 8 möten eller arrangemang och ordnat två bussresor till Wales med sammanlagt 87 personer. Vidare under första halvåret haft 15 studiecirklar om Wales med 163 deltagare, som har haft 45 studieträffar och andra halvåret startat 12 studiecirklar i temat Benelux med 110 deltagare och som har haft 48 studieträffar.
Föreningen har sålt 84 Enjoy-häften och haft 7 styrelsemöten, Antalet medlemmar vid årsskiftet var 262. 27 nya medlemmar har tillkommit.

Vid årsmötet avtackade två ledamöter som lämnade styrelsen, nämligen
Hans Teo Buschhausen och Anders Hagström

Styrelsen 2025 har 12 ledamöter, som är:
Erling Alriksson, ordförande
Margareta Bjuhr, sekreterare
Margareta Eklund Jimar kassör
Ledamöter:
Bengt Ottosson, nyval
Birgitta Eriksson
Berit Finnström
Bertil Larsson
Ing-Marie Samuelsson
Jan-Olof Arvidsson nyval
Lennart Steen
Tomas Johansson, Nyval
Yvonne Hansson

Margareta Bjuhr
sekreterare

GULDKORN MED INRIKTNING PÅ NORDISK KONST DEN 20 FEBRUARI

Nordisk konst först på 1700-talet

Den 20/2 deltog 24 medlemmar i en guidad rundvandring på Göteborgs Konstmuseum. Konstpedagogen Viktor visade oss de stora dragen i nordisk konst som egentligen kom i gång först på 1700-talet. Då blev porträttmåleriet populärt och de som hade råd beställde sina porträtt av olika konstnärer. Den mest kände är Alexander Roslin som blev anlitad av hoven både här och ute i Europa. Porträtten målade ofta med stora, runda ögon, i skira färger och i romantisk stil. Skulptören Johan Tobias Sergel var 1700-talets störste skulptör och fanns i kretsen runt Gustav III. Han studerade antik konst i Rom och finns representerad på konstmuseet med flera skulpturer och byster.

Guldåldern i konsten

1800-talet var en stor era i den nordiska konsten. Många nordiska konstnärer började studera vid konstakademin i Düsseldorf och andra europeiska akademier. Landskapsmåleriet blev populärt i slutet av 1700-talet och blommade ut än mer under 1800-talet. Nu behövde inte konstnärerna vänta på beställningar av porträtt utan började måla det de själva ville. Markus Larssons landskapsmåleri fick ett stort genomslag i Europa och han bodde och målade bland annat i Ryssland och London. Han förde ett vidlyftigt liv och dog redan vid 39 års ålder. Så småningom blev måleriet mer präglat av realism och motiven fokuserade ofta på samhälleliga problem. Många nordiska konstnärer slog igenom på utställningar i Sankt Petersburg, Paris och London. Från Sverige kom bland andra Anders Zorn, Carl Larsson, Rickard Berg och Ernst Josephsson, från Danmark kom Skagenmålarna, från Finland Axel Edelfelt och Hans Gude från Norge.

Historiska konstverk

Vi fick också höra historien om Karl XII:s likfärd, målad av Gustav Cederström. Den finns i två versioner. Den första, som målades i Paris med franska modeller, såldes till Ryssland men hänger nu på Göteborgs Konstmuseum. Den andra fick konstnären måla för att Sverige skulle ha en egen hjälte-konungs-tavla med soldater med svenskt utseende och den hänger på Nationalmuseum.
Vårt sista stopp var det Fürstenbergska galleriet där vi kunde beundra Ernst Josephsons Näcken och många andra kända nordiska konstverk och skulpturer som tack vare paret Fürstenberg finns i behåll och numera ägs av Göteborgs konstmuseums.

Berit Finnström

NORDISKT GÄSTABUD DEN 20 MARS 2025

Årets Nordiska Gästabud gick av stapeln torsdagen den 20 mars **i** Stensjökyrkans samlingssal med intresserade och förväntansfulla Föreningen Norden-medlemmar.

Gästabudet firas varje år i samband med Nordens dag den 23 mars, som en påminnelse om när **Helsingforskommittén** den 23 mars 1962 avlämnade sitt förslag hur det nordiska samarbetet skulle stärkas. Det fanns då ett stort behov att utöka det nordiska samarbetet. Erfarenheterna från andra världskriget talade sitt tydliga språk att om Norden ska klara sig en osäker värld behövdes ett starkt och omfattande samarbete.

Helsingforskommitténs förslag innebar ett kraftigt ökat samarbete mellan de nordiska länderna, bl. a tillkom Nordiska Ministerrådet, som är en styrelse under Nordiska Rådet i nordiska frågor. Det Nordiska Ministerrådet har sitt säte i Köpenhamn.

Gästabudet 2025 inleddes med en påminnelse om kriget i Ukraina. Vi har Ukrainas flagga tillsammans med den svenska flaggan och Föreningen Nordens standar vid varje träff, så länge kriget pågår, som en solidaritet med Ukrainas lidande folk.

Gästabudets tema 2025 var **BENELUX,** vilket innebar att musik, måltid och anförande gick i Benelux tema.

Gästabudet inleddes traditionellt med en musikstund där kyrkomusiker **Birgitta Landgren** spelade en rad sköna musikstycken från Luxemburg, Belgien och Nederländerna. Musikstunden applåderades entusiastiskt. Tack Birgitta !!

Eftersom gästabudet hade Benelux-prägel, serverades en Benluxmåltid med köttgryta från Belgien, och dessert från Nederländerna.

Kvällens föredragshållare var **jur.kand. Adam Sarenmalm** från belgiska konsulatet i Göteborg. Han konstaterade att Sverige och Belgien har ett mycket nära och omfattande samarbete, eftersom 300 svenska företag har verksamhet i Belgien. Det Största företaget i Belgien när gäller anställda är VOLVO i Gent. Han berättade vidare att Bryssel som Belgiens huvudstad också är Europas huvudstad, genom det stora antal tjänstemän och politiker från Europas alla hörn, som är verksamma i Bryssel. Vidare är mycket tydligt att Belgien består av tre självstyrande regioner Flandern, Vallonien och Bryssel, som är mycket olika. Flandern har nederländsk befolkning som talar flamländska, medan Vallonien är fransktalande och slutligen Bryssel har befolkning från hela Europa och språken är både flamländska och franska, men också naturligtvis engelska. **Ett stort tack till Adam Sarenmalm för anförande om Belgien idag**.
Till sist var det dragning på ett lotteri med många vinster.

Kvällen avslutades med att ordföranden framförde ett stort tack till alla som hade deltagit i ett mycket lyckat gästabud.

Margareta Eklund Jimar

STÄMNINGSFULL OCH INTRESSANT CIRKELAVSLUTNING BENELUX DEN 9 APRIL

NATIONALSÅNGER OCH EU-HYMNEN

Denna vackra eftermiddag på våren samlades fyrtio medlemmar på Grevedämmet i Mölndal för att avsluta höst– och vårsäsongens studier i ämnet Benelux. Styrelsemedlemmen Jan–Olof Arvidsson hade fått i uppdrag att ta fram och presentera nationalsångerna för de tre länderna. Först spelade han upp Belgiens nationalsång, följd av Luxemburgs och därefter Nederländernas hymn. Sist spelade han upp Europeiska Unionens nationalhymn.

SÅ BILDADES EU OCH SÅ ÄR EU IDAG

Den inbjudna gästen, docent **Andreas Moberg**, föreståndare för centrum för Europaforskning vid Göteborgs Universitet höll ett intressant föredrag i två fyrtiofemminuters perioder med kaffepaus emellan. Han gick igenom sjuttio år av skeenden från det de första spadtagen togs mot den Europeiska Unionen, mycket historik och händelser fram till dags dato. Det fanns också möjlighet för lyssnarna att ställa frågor till honom som han på bästa sätt försökte att besvara. Han var påläst, fattas bara och det blev en intressant berättelse!

Docent Andreas Moberg föreläste om EU:s organisation

ALTARTAVLOR FRÅN BENELUX

Därefter kom turen till vår medlem **Anders Ljunggren** som riktade in sig på studiematerialet vi hade fått av Föreningen Norden att använda under höst och vår och de olika avsnitten på kompendiet. Han berättade om och visade fotografi på den vackra altartavla i trä som hade tillverkats i Antwerpen och nu fanns till beskådande i Strängnäs domkyrka. En nästan identisk altartavla hade beställts av kyrkan i Västerås församling, då de inte ville vara sämre. Hans berättelse innehöll bland

annat även beskrivning hur man slipar diamanter, vilket de lär ha varit specialister på i Belgien.

SIMONS MELODI SOM FÖLJDE HONOM GENOM HELA LIVET

Vår underbara **Bibbi Carlsson** fick i uppdrag att berätta om boken ´Sladdbarnet´, som alla medlem-mar hade studerat under hösten, där huvudrollsinnehavaren Simon hade utbildat sig till apotekare nere i Nederländerna och som sådan kommit i kontakt med en kvinna i motståndsrörelsen under andra världskriget, då hon hämtade mediciner till andra motståndsmän. En natt kunde hon inte återvända, utan fick övernatta hos apotekaren och där presenterade en sång för honom, som sedan förföljde honom genom hela livet. Denna sång påminde han henne om, då de åter träffades på äldre dagar och ingen av dem tycktes ha glömt den andra. Noterna till sången fanns i slutet av boken och de hade Bibbi visat upp för och bett en granne som är koncertmusiker att spela upp på violin och detta stycke, liksom ett liknande stycke med sång hade Bibbi med sig och presenterade. På våra näthinnor spelades åter bokens innehåll upp för våra ögon.

Ett lotteri fanns som vanligt med under kvällen och nästa programpunkt var dragning i detta, där sju medlemmar fick vinster att ta med hem.

VÅRA CIRKELLEDARE. ÄR VÅRA HJÄLTAR.

Med blommor avtackade slutligen vår ordförande Erling Alriksson några av de studiecirkelledare som ställt upp under året och som var närvarande under kvällen. Föreningen Norden överlämnade också en blomsterbukett till Erling, dels för hans engagemang som cirkelledare, men även för en närstående högtidsdag.

Avtackning av cirkelledare BENELUX

Lennart Steen

Föreningen Norden

VÅRUTFLYKT TILL FREDRIKSTENS FÄSTNING DEN 15 MAJ

Vårutflykten 2025 gick den 15 maj till Fredrikstens Fästning i Halden. Deltagaren åkte tåg från Göteborg kl. 10.15 och var 12.27 i Halden. Kl. 13.00 -14.00 var bokad guidning. Vi var tillbaka i Göteborg kl. 18.00

Fredrikstens fästningen är fortfarande en militär anläggning, men med många civila aktiviteter och med en friluftsscen där man ger t.ex. konserter och Allsång vid gränsen, Kommendanten **Halevik**, som guidade oss är aktiv militär med kaptens grad. Guidningen var mycket intressant och spännande.

Kommendant, Halevik

Fredrikstens Fästning är en av Europas mest imponerande fästningar med en fantastisk kontroll över omgivningen. Observera ! att den har bara anfallits av ett land nämligen Sverige. När man kommer in i Halden går det inte att missa fästningen, som dominerar hela staden och den ser helt ointaglig ut.

Fästningen började byggas 1661, eftersom Bohus fästning blev svenskt 1658 vid freden i Roskilde. Bohus fästning utgjorde tidigare det norska skyddet fram till 1658. Nu var det angeläget att ersätta Bohus fästning med en ny försvarsanläggning i Halden och det blev Fredrikstens fästning.

Ingången till Fredrikstens fästning

Karl XII försökte två gånger att inta Fredrikstens Fästning dels 1716 och dels 1718 har blivit omskrivit, men också slutet för svenska försök att inta fästningen. Som bekant blev Karl XII skjuten på kvällen den 30 november 1718. Man vet fortfarande inte om kulan kom från norrmän eller svenskar. I ock med dödsskottet var beläg-ringen över och fästningen förblev ointaglig.

Vid 1814 när unionen bildades, vajade den svenska flaggan på fästningen under några månader innan norrmännen t0g över ansvaret.

1905 när norrmännen bröt unionen, krävde Sverige att Fredrikstens fästning skulle avväpnas vilket innebar att alla kanoner togs bort från fästningen.

Föreningen Norden framförde ett stort tack till kommendanten för en spännande och informativ guidning.

Dagen i Halden avslutades med fika i och sedan tågresa tillbaka till Göteborg.
Alla deltagarna var mycket nöjda med vårutflyken 2025.

Bertil Larsson

NORDISKA AKVARELLMUSEET 25 ÅR”EN VÄRLD AV MÖNSTER”
DEN 31 MAJ

Nordiska Akvarellmuseet har varit verksamt i 25 år. .Det startade år 2000. En stiftelse bildades med Nordiska Akvarellsällskapet och Tjörns kommun som stiftare. Huvudman för stiftelsen är just Nordiska Akvarellsällskapet.

Akvarellmuseet har fem eller sex utställningar per år.-Sommarutställningen uppmärksammas särskilt. Den startar oftast i månadsskiftet maj/juni och pågår till och med september. Föreningen Norden Mölndal/Härryda brukar besöka utställningen varje år just vid månadsskiftet maj/juni. Vi tycker att vi har ett ansvar i att en gång per år besöka en nordisk institution i vår närhet, vilket just är Akvarellmuseet. Det gäller för övrigt också Louisiana i Humlebaek, som också är att betrakta som en nordisk institution, eftersom det i mångas ögon är Nordens främsta museum, även om det är ett antal nordiska museer, som också gör anspråk på att vara bäst.

Årets utställning EN VÄRLD AV MÖNSTER har som utgångsläge att visa att vattenfärger på papper varit den kreativa delen av ett mönster. Därför har museet lyft fram ett stort antal konstnärer och kreatörer, som arbetat med akvarell under andra delen av 1800-talet och hela 1900-talet och har betytt väldigt mycket i hela vårt samhälle.
Från och med 1930-talet blev flera nordiska formgivare Internationellt berömda. Det handlade om en modernistisk skandinavisk designrörelse, som kännetecknades av

enkelhet och funktionalitet. Allt blev oerhört populärt världen över. Tiden efter andra världskriget verkade sudda ut gränsen mellan fri konst och formgivning.

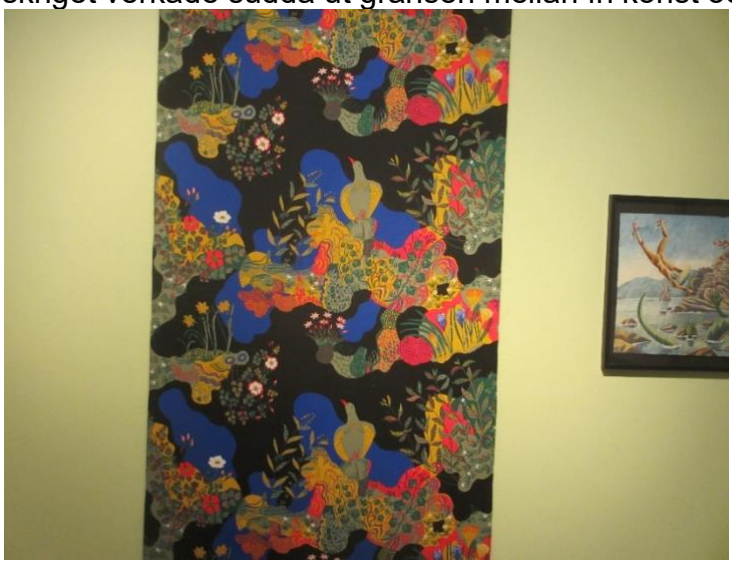

Stig Lindberg
Mönster på textil

Antalet konstnärer som lyfts fram i utställningen är 17 stycken. Många är nordiska, som visar vilken stor betydelse dessa har haft i vårt dagliga liv.
Några exempel; **Josef Frank**; Textiler och formgivning av möbler m.m. **Maija Isola** som hos Marimekko designade blommönstret för tyger porslin, möbler m.
Arne Jacobsen världsberömd möbeldesigner, **Viola Gråsten** som designade mattor.

Maija Isola
Första mönstret
hos Marimekko

För oss blev den guidade turen genom utställningen en högtidsstund. Tänk att bli guidad genom vårt 150-åriga kulturarv, som vi möter varje dag i vår vardag., som tyger, möbler, prydnadssaker, husgeråd m.m.

Som sammanfattning en mycket imponerande utställning. En av de bästa som Akvarellmuseet producerat under de här 25 år.
Besök utställningen i sommar och få samma kulturella upplevelse!!

Erling Alriksson

FÖRENINGEN NORDENS KULTUR/NATURSTIG OCH NORDISK HISTORIA DEN 23 AUGUSTI

En sensommardag i augusti samlades en tapper skara Nordenvänner på Herkulesgården för Föreningen Nordens årliga ”Kultur och Naturstig”. Vädret visade sig från sin bästa sida med strålande solsken måttlig vind och behaglig temperatur. Herkulesgården är Frisksportklubben Herkules klubbstuga och ligger i östra Mölndal ca 500 meters gångväg från busshållplatserna Gunnebodal och Skyttegatan. Klubbstugan visade sig passa utmärkt för denna typ av sammankomster.

Herkulesgården

Kultur/naturstigen gick norrut och inleddes med en ganska brant nedförsbacke. Därefter gick stigen under ”Kust till Kustjärnvägen” som går mellan Göteborg och Kalmar, för att därefter gå svagt uppför mot Gunnebo slott.
I Gunnebo slottsområde, som är ett kulturreservat, finns mycket att se. Förutom själva slottet, fint restaurerade och/eller återuppbyggda historiska byggnader, en stor fin kökträdgård mm. Midsommarfirandet på Gunnebo drar en månghövdad publik varje år. I år var det 4120 betalande besökare.

Vid Gunnebo slott vek kulturstigen av västerut mot Stensjön för att därefter vända tillbaka under järnvägen och backen (som nu var uppför) mot Herkulesgården. Promenadrundan gick på lättgångna gångvägar/stigar och var ca 1,5 km lång. Längs vägen skulle 13 nordiska kulturfrågor av varierande svårighetsgrad och en utslagsfråga besvaras. Exempelvis: Den svenske författaren Göran Tunström lät ofta sina romaner ta sin början i ett svenskt samhälle. Vilket? När den isländska artisten Björk (Guðmundsdóttir) fick sitt internationella genombrott sjöng hon i en isländsk grupp. Vad hette den?
Väl tillbaka på Herkulesgården serverades kaffe med tilltugg och resultaten av frågetävlingen presenterades. Bästa resultat var 10 rätt och segrarpriset utgjordes av en burk hemmagjord blåbärssylt av handplockade blåbär från Dalsland! Rätt svar på utslagsfrågan var 4120st, ingen hade rätt. Gissa vad frågan var.
Sista punkt på programmet var en mycket intressant föreläsning av mölndals-historikern Lars Gahrn på temat ”Västsvenska huvudstäder”. Med huvudstäder avsåg Lars städer varifrån en kung vid något tillfälle utövat sin makt. De städer som huvudsakligen behandlades var Kungälv och Göteborg som båda har flyttats ett antal gånger.

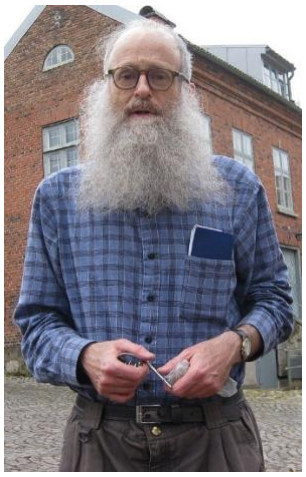

Fil.dr. Lars Gahrn

Kungälv har flyttat 2 gånger. Första platsen staden (då som Kongahälla) låg på var vi nuvarande Derome trähandel i Ytterby. Plats två var också nära Ytterby men nere vid Nordre älv och plats tre vid nuvarande Kungälv.
Göteborgs flyttar är fyra till antalet. Plats 1: Lödöse 1000-talet–1526, Plats 2:Nya Lödöse 1473–1624 (vid Gamlestaden), Plats 3: Älvsborgs stad 1547–1563 (vid Klippan), Plats 4: Karl IX:s stad 1607–1611 (vid Färjenäs på Hisingssidan) och Plats 5: Gustav II Adolfs stad 1621–nutid.
Lars nämnde att även Marstrand, Särö och Varberg möjligen skulle platsa under benämningen ”Västsvenska huvudstäder”.
Efter föreläsningen avtackades Lars av Erling Alriksson med en gåva och välkomnades tillbaka på nästa års Kultur/Naturstig.
Vi hade trevligt och lärde oss ett och annat på träffen. Hoppas vi blir ännu fler nästa år.

Bengt Ottosson

Rapport från Föreningen Norden Mölndal/Härrydas resa till Beneluxländerna 2025

Dag 1 – söndag 31 augusti

Äntligen var den stora dagen här! Vi som skulle ansluta vid Stenas Tysklandsterminal träffade där vår reseledare Johanna, och så småningom kom en fin mörkröd buss körande. I den fanns vår chaufför Tomas och de resenärer som han hade hämtat upp på vägen. Vi som väntade här vid Stena fick nu vårt bagage inlastat i bussen, och därefter informerade Johanna om vad som skulle hända under resan till Kiel. Det hade kommit några sena återbud, så gruppen bestod nu av 29 personer.

När vi hade hittat våra hytter var det många i gruppen som gick upp till ”Yacht Club” på de två översta däcken och tog en öl i det vackra vädret, och därefter blev det snart dags för middag i bufférestaurangen, med dryck inkluderat. Efter den behövde ingen i gruppen gå hungrig till sängs!

Dag 2 – måndag 1 september

Efter en präktig bufféfrukost kunde vi gå iland vid 9:30-tiden, och snart kom Tomas körande med bussen så att vi kunde gå ombord. På vägen ut ur Kiel berättade han vad som gällde i bussen betr. säkerhet och cirkulation. Eftersom det var Rolfs Flyg & Buss som hade anordnat resan för oss så gällde deras regler även nu. Han var utförlig när det gällde säkerheten i bussen och åtgärder vid en ev. olycka.

Vi passerade så småningom Hamburg, en av Europas största hamnar, och det stämde nog, med tanke på hur många containrar vi såg från vägen. Eftersom vi skulle åka ända till Amsterdam idag
så blev det i princip en ren transportdag, men dagens höjdpunkt blev färden över

Nordsjövallen, eller som den heter på nederländska, Afsluitdijk. Men innan vi kom så långt hade vi först haft en halvtimmespaus i Tyskland, och därefter en längre lunchpaus, fortfarande i Tyskland men inte så långt från gränsen till Nederländerna.

Förutom små regnskurar då och då medan vi satt i bussen så var vädret fint även idag. Landskapet var nu på eftermiddagen ganska platt, och när vi hade passerat gränsen var vägen ofta helt rak och kändes oändlig. Men så småningom kom vi fram till Nordsjövallen – Afsluitdijk. Dock blev det väntetid pga en broöppning när vi precis hade kommit fram. Det var en svängbro, eller rättare sagt två stycken – en för varje väghalva, och det stod öppet ganska länge eftersom flera båtar skulle passera.

Afsluitdijk är en barriär mellan Nordsjön och vad som tidigare var havsviken Zuiderzee, och den kom till som ett bättre skydd mot översvämningar, eftersom så mycket av Nederländerna ligger lägre än havsnivån. Därmed blev vattnet innanför vallen en sötvattensjö, I Jsselmeer (som faktiskt stavas med två versaler i början!). Vallen är 32 km lång och 90 m bred, och den blev klar 1932 men har förbättrats sedan dess, bl a med stora betongblock på sidan som vetter mot Nordsjön.

I början av vår färd längs vallen var det land på insidan, men snart var det bara vatten på båda sidorna om vägen, och på insidan fanns det en mängd vindkraftverk. På vallen var det motorväg, och vid sidan om vägen fanns det en fin cykelbana. Så småningom, kanske ungefär i mitten av vallen, kom vi till en rastplats med information om vallen och dess tillkomst, men till allas vår besvikelse fanns det inga toaletter där. Där fanns bl a en staty av Cornelius Lely, som var initiativ-tagare till vallen, och när han så småningom blev minister lyckades han genomdriva projektet. En annan staty föreställde en arbetare. Vi stannade där i en timme och det serverades busskaffe. Det var chaufförens körtider som bestämde tiden, men det var intressant att ha gott om tid att gå runt där och titta på informationstavlorna.

Färden gick sedan vidare mot Amsterdam och vårt hotell, dit vi anlände lite senare än planerat, så vår middag sköts upp en timme, till kl. 20:30. Hotellet låg en bra bit från centrum, i vad som verkade vara ett ganska nybyggt område med moderna hus. Four Elements hette hotellet.

Middagen åts i ett separat rum i hotellets restaurang, där det var dukat två långbord till oss. Det blev en lång väntan på chauffören, för det gick inte att parkera bussen i

närheten utan han hade fått köra jättelångt för att bli av med den och åkt taxi tillbaka, så han kom inte förrän vi andra nästan hade ätit upp vår huvudrätt. Innan dess hade vi fått en jättegod tomatsoppa med olika sorters bröd till. Huvudrätten var av nötkött, och potatismos och lite grönsaker var det till. Efterrätten var en god jordgubbsmousse.

Under middagen fick vi veta av Johanna att det går spårvagn hit från Stationsplein så ofta som var 6:e minut, och man åker hela vägen till ändhållplatsen som enligt uppgift är ca 350 m från hotellet, så det verkade ju enkelt. Och man ska kunna betala genom att blippa sitt vanliga bankkort.

Det blev också en presentation av deltagarna. Margareta Eklund-Jimar läste upp namnen från sin lista och så fick man resa sig i tur och ordning. Vid 22-tiden när alla ätit klart gick många till baren på 10:e våningen.

På det här hotellet verkade all belysning i rummet utom sänglamporna vara styrd från paneler antingen i hallen eller vid sänggaveln, men det fanns ingenting att tända eller släcka lampan i badrummet med. Det visade sig snart att den var rörelsestyrd, och det betydde att den skulle tändas om man gick upp på natten. Detta skulle ju bli mycket irriterande och inte så bra för sömnen. En annan sak att reta sig på var den underliga kranen vid tvättstället som inte riktigt fick plats, så det svårt att få kallt vatten ur den.

Dag 3 – tisdag 2 september

Enligt väderrapporten skulle det vara ca 15 grader på morgonen och ca 20 senare på dagen, med en del blåst och kanske regnskurar.

På det här hotellet blev hotellkortet kollat ordentligt när man kom till frukosten, som var både god och riklig. När jag senare gick tillbaka till rummet frågade jag i receptionen om det fanns något sätt att undvika att badrumsljuset tänds på natten, och jo, det skulle gå att göra med en sorts tejp någon-stans, men i så fall skulle det ju inte tändas på dagen heller, så jag bestämde mig för att använda ögonbindeln istället. Men grabben vid disken höll med om att det kunde vara irriterande och sa att jag inte var den första som klagade på detta.

Det blåste lite kallt när vi gick ut till bussen för att åka in till centrum. Idag skulle det bli båttur på kanalerna i den gamla delen av Amsterdam. Det gick fortare än beräknat att åka till området vid Centralstationen så det blev lite väntetid där, men snart kom en båt tuffande mot kajen där vi stod. Det var en täckt båt som såg fräsch och fin ut, och det visade sig att den var chartrad bara för vår grupp, så vi fick gott om plats också.

Det blev en trevlig tur och vi fick se många fina hus och annat ur grodperspektiv. Bl a så såg vi väldigt många husbåtar av olika slag och i olika skick. Det var inspelad guidning på svenska och det uppskattades ju, även om en del ändå var svårt att uppfatta pga bakgrundsljud. Den gamla bebyggelsen här bland de äldsta kanalerna var en stor kontrast till husen i området där vårt hotell ligger, där allt är nybyggt, men en del nya hus som vi har passerat har varit ”gôrfräcka” i djärv modern stil.

Turen tog ca en timme, så vid 11-tiden var vi tillbaka på kajen bortanför Centralen. De som hade bokat biljetter till Rijksmuseum (de flesta, tror jag, men vissa skulle gå till van Gogh-museet i stället) kunde välja på att antingen ta sig dit på egen hand till kl. 15 eller också följa med bussen dit nu och ta en promenad därifrån. Och de som inte skulle till museet kunde välja mellan att komma dit till kl. 17 när vår buss skulle köra tillbaka med de andra, eller att åka hem till hotellet på egen hand med spårvagnen.

Tiden gick fort, för de gamla kvarteren i Amsterdam var trevliga att gå omkring i och de gamla husen var fina att titta på, men en sak som förbryllade åtminstone mig var flaggor, skyltar mm med tre kryss på. De tycktes vara en symbol för staden, för de fanns t o m på en sopbil. Efteråt har jag sett förklaringen att det är s k Andreaskors, eftersom aposteln Andreas, som tidigare var fiskare, korsfästes på ett kors på den ledden, och han var fiskarnas skyddshelgon, så gamla tiders fiskebåtar härifrån hade dessa tre kryss på sina flaggor.

Det stora torget Dam var imponerande, men där kunde gott ha funnits lite fler sittplatser. Coffee shops (som säljer marijuana legalt) fanns det gott om, och de s k glädjekvarteren var ju svåra att missa.

Restauranger av alla de slag fanns att välja på, och för min del blev det italienskt. Men frampå eftermiddagen tog orken slut. Det gick väldigt lätt och smidigt att ta sig till hotellet med spårvagnen. Man fick blippa sitt bankkort när man gick på och när man gick av, och det kostade drygt
3 EUR.

Även resten av dagen var det fria aktiviteter – t ex middag på närliggande restaurang, drinkar och sällskapsliv i baren eller lugn hemmakväll.

Dag 4 – onsdag 3 september

I natt tog jag på mig ögonbindeln när jag skulle upp på toaletten, och då blev det lite bättre.

Som jag hade anat var golvet i duschen glashalt, men som tur var så fanns det ett bra handtag på väggen. Men på det här hotellet fanns det mycket att irritera sig på! Det bästa med det var väl att det var så enkelt att komma hit med spårvagn! Och så var ju frukosten bra, även om gröt saknades.

När vi skulle starta kl. 9 hade det börjat regna så smått, och därför la reseledningen in ett extra stopp i Haag, så att vi inte skulle behöva gå så länge i regnet i Rotterdam. Avståndet var inte så stort, så vi kom dit på ca en timme. Nu var det inte tänkt en stadspromenad, för då hade det ju blivit i regnet ändå, utan chauffören Tomas hade rekommenderat något som hette Panorama Mesdag, ett museum med en 360-gradersmålning som känns som om man själv är med i bilden. Det lät ju spännande!

Den delen av Haag som vi körde genom på vägen dit såg välmående ut, och det var grönt och vackert så gott som överallt. En jättestor byggnad i gammal stil, med sådana där typiska gamla nederländska gavlar, visade sig vara Shells huvudkontor – det var lite överraskande. Rådhus eller något ditåt hade jag ju gissat på.

Det kostade 15 EUR med grupprabatt att gå in på museet, och det var väl investerade pengar. Jag tror att alla blev lika imponerade som Tomas blev första gången. Man fick gå uppför en trappa, och då kom man in i ett runt rum med sanddyner runt omkring (riktig sand alltså). I sanden fanns det på några ställen utplacerade föremål – fiskenät, bräder och rep t ex. Det var alltså som om man stod högst upp på en sanddyn, och när man tittade runtom såg man landskapet nedanför sig så som det såg ut i slutet av 1800-talet när detta målades: först byn inkl. floden, och efterhand som man vred sig så kom stranden, med båtar, människor, hästar, kärror, soldater som övade, vagnar med badgäster, mm. Sedan inåt land igen, med hotell och ett par andra byggnader, och sedan mer sanddyner, och så var varvet fullbordat.

Det var verkligen fantastiskt, och personalen som fanns till hands för frågor berättade att eftersom det är dagsljuset som lyser upp det hela så varierar vyn med vädret – idag när det var mulet såg det helt annorlunda ut än när det är klart väder.

När vi hade sett oss mätta fortsatte färden mot Rotterdam. Tyvärr fick vi inte se så mycket mer av Haag, men egentligen skulle vi ju inte ha fått se något alls av det.

Då och då kom det regn på bussfönstren. När vi kom till Rotterdam blev det många kringelikrokar
innan vi kom fram till stället där vi skulle lämna bussen. På vägen dit passerade vi Centralstationen, en modern och intressant byggnad som gjorde ett trekantigt intryck – det hade varit kul att få se mer av den. I Rotterdam verkade det finnas många intressanta moderna byggen, bl a Erasmusbron, som vi såg från stället där vi gick av bussen.

Därefter blev det promenad en bit, eftersom lunchpausen var tänkt i Markthal, alltså en saluhall.
och strax intill den låg Kubushusen, några lustiga småhus som delvis bestod av kuber.

Precis när vi kom fram till Markthal fick vi se att det hade inträffat en cykelolycka en bit längre fram. Vi såg att någon låg på cykelbanan och någon annan stod på knä intill. Men som det cyklas i det här landet så är det inte konstigt att det händer olyckor, och det är mycket sällan man ser någon med hjälm. Å andra sidan är de flesta cyklisterna unga, och då tror man ju att man är odödlig.

Markthal var en fin byggnad, med två jättestora rundade gavlar med stora glasytor, och mellan dem var det en bred gång med rundat tak, och insidan av taket/väggarna var grant bemålad med bl a frukt och grönt och blommor. Jättetjusigt! Och så fanns det affärer längs sidorna och matställen längs mitten. Där fanns många olika sorters mat, så det var bara att välja.

Utanför den andra ingången till Markthal fanns det ett torg med en enorm cykelparkering, en spår-vagnshållplats och tydligen också en tunnelbanestation, och så Kubushusen. Intill dem fanns det ett höghus som också såg lustigt ut, med rundade balkonger och ett toppigt torn överst. Man kunde gå in bland Kubushusen och se hur de såg ut på nära håll, och då såg det ut som om varje hus vilade på en cylinder eller fyrkant där ingången fanns, och sedan fick man antagligen gå uppför en trappa för att komma till resten av bostaden, men hur den fungerade var svårt att förstå, för väggarna med fönster lutade utåt.
Vi skulle träffas igen utanför kl. 14. Där vi stod och väntade kunde vi se stadens enda kvarvarande byggnad från medeltiden, eftersom det bombades mycket här under kriget - en kyrka från 1400-talet.

Vi fick nu veta att för att slippa den ganska långa promenaden till stället där vi hade lämnat bussen, så hade Johanna och Tomas spanat in ett ställe närmare Markthal där vi skulle kunna gå ombord. Inget idealiskt ställe, men inte alltför regelvidrigt – bara lite. Det funkade ganska bra, när Johanna hade fått ett arbetsfordon att flytta framåt en bit, men vissa bilister blev säkert lite sura.

Nu gick färden mot Antwerpen, där vi nu skulle bo i tre nätter i ”diamantkvarteren”. På vägen till hotellet skulle det bli ett kort stopp nära katedralen, eftersom det annars skulle vara en bra bit att gå dit från hotellet. Men Antwerpens centrum är tydligen i stor utsträckning avstängt för motorfordon (eller åtminstone för bussar) så det var inte så lätt att komma till ett lämpligt ställe, och till slut fick Tomas ge upp och köra till hotellet.

Hotellet låg intill den trekantiga stadsparken, och att det nu åter är många judar i diamantbranschen märkte vi när vi närmade oss – från bussen såg vi både ortodoxa vuxna judar med svarta kläder och höga hattar, småpojkar med kippa och tinningslockar och kvinnor som hade en sorts svart trekantig liten hätta mitt på hjässan. Det har av tradition alltid huvudsakligen varit judar i diamantbranschen, men före andra världskriget emigrerade många till USA och fortsatte sin verksamhet där. Efter kriget flyttade många tillbaka från länderna de flytt till, och diamanter är fortfarande en stor näringsgren i Antwerpen, även om det på senare tid tydligen blivit mycket konkurrens från Asien.

Hotellet hette Astoria och låg på en ganska smal gata. Om vissa bilförare hade irriterat sig på att bussen plockade upp oss på ett olämpligt ställe tidigare idag, så var det ingenting mot den stora ilska som utbröt bland dem som fick stanna för att bussen stod i vägen när folk och bagage skulle ut. Oj som det tutades!

Detta kändes som ett ”normalt” hotell, till skillnad från det i Amsterdam som kändes lite för modernt. Före middagen tänkte Johanna ta oss med på en promenad till katedralen, ifall det inte skulle bli något bra tillfälle senare under vistelsen. Vädret såg skapligt ut just då, men det var spått regnskurar här ikväll.

Vi var väl ett drygt 10-tal som samlades till promenaden, men några avvek i början. Så småningom gick rutten längs gågator med tjusiga affärer, en del i fina gamla hus. Efter en stund började det regna, och några av oss hade paraply eller jacka med sig, medan andra, bl a Johanna, blev våtare. Nu avvek några stycken till, så vi var nog bara 5 st. kvar. Regnet bara ökade, och eftersom det fortfarande var en bit kvar att gå så beslöt vi att lägga ner projektet. Ev. skulle man ha tid att gå tillbaka hit i övermorgon.

Vi hade fått veta att middagen skulle ätas på en restaurang ”om hörnet”. Lite längre än ”om hörnet”
var det allt, men nu var det uppehåll så det gjorde inget. Tyvärr var det ingen bra ljudmiljö på restaurangen.

Det var varmt och fuktigt när vi gick hem, men uppehåll.

Dag 5 – torsdag 4 september

Vid frukosten satt vår chaufför tillsammans med en kollega, och jo det var faktiskt en massa andra svenskar i lokalen också. Det visade sig vara Rolfs Belgienresa, som var lite kortare än vår.

När vi skulle åka iväg var bussen parkerad längs med den trekantiga stadsparken, så inga bilister behövde ilskna till nu. Vädret såg bra ut, men lite moln fanns det ju.

Nu åkte vi mot Bryssel, och det var inte så förfärligt mycket trafik på vägen dit och in i staden, men när vi närmade oss EU-kvarteren så tjocknade det till, och det verkade komplicerat att köra till stället där bussen skulle släppa av oss. Vi kom fram dit ca 10:15, och när alla hade kommit av så gick vi mot besöksområdet.

Där fanns det i farstun sådana där pass-skanningsapparater som på flygplatser, och

när man hade skannat sitt pass fick man ut sin namnlapp med dagens datum, och den skulle man förstås ha på sig. Det fanns små klädnypor som man kunde sätta fast den med på kläderna.

Efter pass-skanningen blev det en säkerhetskontroll, också som på flygplatserna, och såvitt jag förstod var det ingen i gruppen som råkade ut för några svårigheter där. Sedan uppför en trappa, och där kunde man äntligen hitta skyltar mot toaletter.

Därefter fick vi vänta i ett stort rum där det i mitten fanns en modell av EU-byggnaderna här – ett jättestort komplex! På en av väggarna fanns det ett stort foto av plenisalen med ledamöterna på sina platser (de flesta i alla fall). Det var även andra grupper där, och några fotograferades framför fotot av plenisalen, och så småningom även vi. Johanna tog bilden som hon sedan laddade upp i Rolfs-appen.

Kl. 11 fick vi gå in i en liten föreläsningssal dit strax också vår informatör kom – en ung svensk tjej. Hon berättade nu om hur det fungerar här, och en sak som förvånade mig var att ledamöterna så sällan är i plenisalen – bara 3-4 gånger per år. Troligen är de oftare i plenisalen i Strasbourg efter-som det är där som de flesta besluten röstas fram. Där är de en vecka per månad.

Vi fick också veta bl a vilka länder som står på väntelistan för att komma med (av vilka vissa, som har svårt med sin demokrati, lär få vänta länge, t ex Turkiet), att arbetet här i EU-parlamentet har påverkats väldigt mycket av kriget i Ukraina, att ett medlemsland mycket väl kan få lämna EU, men att det inte går att utesluta ett land ur unionen, samt att EU-kommissionärernas scheman finns på nätet tillsammans med deras kontaktuppgifter, så att man se vad de gör hela tiden och även komma i kontakt med dem.

En annan sak vi fick veta var att det är få svenskar som söker tjänster i EU, så vi har inte tjänstemän här i proportion till landets representation för övrigt. Och vi fick också höra lite om hur tolkarna arbetar. Allt som sägs i plenisalen simultantolkas till alla EU-språken (24) och det verkar vara ett väldigt krävande arbete. Vi fick gå in och sätta oss på åhörarläktaren i plenisalen (där det nu inte fanns några ledamöter på plats). Därifrån kunde vi även se de inglasade rummen där tolkarna sitter.

Förutom att informatören talade lite väl snabbt så var det en väldigt bra information vi fick, och man kunde också ställa frågor till henne. Idag hade hon haft ytterligare en svensk grupp, men det är väldigt olika hur tillströmningen är.

När vi var klara blev det dags att gå tillbaka till bussen för att åka till restaurangen där vi skulle äta lunch, som ingick idag. Där skulle vi även träffa vår lokalguide Anita. Restaurangen låg i ett gammalt hus, och menyn bestod av traditionella belgiska rätter: en kötträtt med långkokt nötkött i en sås på bl a öl, och till det pommes frites, som belgarna verkar helt besatta av, och till efterrätt en mousse med smulor av en pepparkaksliknande kaka som kallas ”speculo”. Allt smakade bra. Medan vi väntade på maten kom guiden Anita, en äldre dam från Färöarna som hade stark dansk brytning, men hon talade nog svenska för det mesta.

Efter maten fick vi gå runt nästan hela Justitiepalatset, enligt skylten Europas största byggnad (och den var verkligen jättestor!), för bussen skulle hämta oss i ett hörn av

en stor öppen plats med ett krigsmonument och utsikt över nedre delen av stan (där enligt Anita ”vanligt folk” bor, till skillnad från de rika knösarna som bor i den övre delen med modernare bebyggelse). Därefter körde vi en liten tur genom den moderna delen av stan med Anita som guide, och hennes kommentarer var ibland mycket personliga. Därefter blev vi avsläppta nedanför katedralen, där det fanns buss-parkering längs gatan.

Eftersom Anita hade ont i ryggen och inte ville gå så långt, så hade hon kontaktat en medhjälpare (som visade sig vara hennes svärdotter), och tanken var nu att medhjälparen skulle ta med sig den delen av gruppen som kunde/ville gå en längre promenad, till både Manneken Pis och Grand Place, medan Anita skulle gå en kortare väg till Grand Place med de övriga. Johanna följde med medhjälparens grupp.

Vi gick bl a genom en jättetjusig gammal galleria med fina affärer – bl a chokladtillverkare – och sedan genom smala gator i den äldre delen av stan, tills vi kom till Grand Place - Bryssels hjärta. Platsen var sig inte lik, för den var full med skåpbilar och tält, så troligen förbereddes någon sorts marknad eller annat jippo. Det var synd, för det blev ett helt annat och liksom rumphugget intryck av detta stora fina torg med mycket gulddetaljer på vissa byggnader.

Så småningom fortsatte vi mot Manneken Pis. Snart syntes på håll gaveln med målningen av Tintin, kapten Haddock och Milou, och därefter var det inte långt kvar till Manneken Pis - en mycket liten staty av en kissande pojke. Medhjälparen hade lite information om statyn och fontänen, men det mesta som hon sa drunknade i störtfloden av ord på högljudd italienska från guiden i en närstående grupp.

Så småningom, när en del av oss fått smaka på små bitar av en ”belgisk våffla” som en försäljare av sådana hade styckat och bjöd oss på, gick vi tillbaka till Grand Place. Under den promenaden började det regna, stora droppar, så nu åkte både min och många andras jackor på. Snart kom vi till ett kafé där den andra delen av gruppen satt med Anita, och så fortsatte alla mot bussen, dit det nu inte var så långt, och nu kom det lite mer regn.

Anita hade blivit väldigt förtjust i vår chaufför Tomas som hon ansåg var en gentleman, och hon följde nu med för att dels ge oss lite fler kommentarer, dels visa Tomas en bra väg till kringleden, och på vägen dit leda oss en (antar jag) omväg för att vi skulle få se Atomium. Det var ju bra tänkt!

På vägen dit fick vi veta att ryttarstatyn av Leopold II hade fel proportioner, eftersom kungen hade varit en mycket lång man, och nu såg han liten ut på hästen. Vi fick också höra att han (åtminstone numera) var en hatad man efter sina illdåd i Kongo, så att statyn ibland var målad röd eller grön på morgnarna. F ö fick vi också veta att när Kongo blev självständigt fick invånarna där välja om de skulle förbli belgare eller vara kongoleser, så ca 20 000 flyttade då till Belgien. Här finns också många invandrare från Marocko och Turkiet (från början mest arbetskraftsinvandrare), och att döma av Anitas kommentarer så verkar segregationen här vara ännu större än i Göteborg, för enligt Anita vill inga etniska belgare bo i den delen av stan där många invandrare bor, och hyrorna där är låga. Husen såg inte ut att vara i bästa skick heller när vi åkte förbi.

Under färden till Atomium sa hon också mycket vackert om drottning Astrid, som ju ursprungligen kom från Sverige och som dog ung och sörjdes av hela det belgiska folket. Vi passerade kyrkan där hon ligger begravd och en park där hon står staty.

Anita berättade också att när Belgien skulle införa sin abortlag så blev det problem, eftersom kung Baudouin vägrade underteckna den av religiösa skäl. Så lösningen blev att han avsattes, med sitt medgivande, så att lagen kunde gå igenom, och därefter återinsattes han.

Atomium var roligt att se – en atom i enorm förstoring, av stål, och vi fick veta att de tre stödbenen enligt konstruktören **André Waterkeyn** inte alls skulle behövas, men att de hade varit ett säkerhetskrav från myndigheterna. Det var därför sorgligt att höra att senare mätningar hade kommit fram till att de faktiskt inte skulle behövas. Konstruktören hade nämligen dött bitter utan att ha sett sitt verk efter att det färdigställts, eftersom han ansåg att de tre stödbenen hade förstört det (enligt Anita).

Här lämnade Anita oss för att ta tunnelbanan hem, och vi åkte tillbaka till Antwerpen. Vi kom fram ca 19:15, och resten av kvällen var fri.

Dag 6 – fredag 5 september

kl. 8:30 åkte vi i väg mot Brügge och kom fram lite efter KL 10. Vi släpptes av vid en stor buss-parkering utanför gamla stan, och där fanns det toaletter, och just nu var där inte mycket kö som tur var, för vi hade ju en tid att passa, till en båttur på kanalerna kl. 11. Sedan blev det gemensam promenad till båthållplatsen, och som Johanna hade förberett oss på så fanns det en del att se och fotografera redan på vägen dit – därför ville hon att vi skulle ha gott om tid.

Det visade sig vara en ganska liten båt, så att gruppen precis fick plats. Eftersom båten var öppen så var det tur att det var bra väder. Det var guidning på engelska i en raspig högtalare, och det var mycket ljud runt omkring som störde, så det var väldigt svårt att uppfatta vad som sades (åtminstone för oss som satt långt bak i båten). Men många fina gamla byggnader passerade vi under båtturen som tog 25 min, så det är inte konstigt att Brügge drar mycket turister.

Därefter blev det promenad till Grote Markt, och det var inte långt. Där fanns bl a det berömda klocktornet, väldigt högt. Där fanns också hästdroskor att hyra.

Klockan var nu 11:45 och vi fick två timmar fri tid för lunch eller vad man ville. Jag tänkte ju inte äta lunch utan hellre gå omkring och se så mycket som möjligt av denna fina stad. Jag började med
”Kristi blods kyrka” - Basilica of the Holy Blood vid ett närliggande torg, där det enligt uppgift ska finnas en relik i form av en bit tyg med lite blod från Jesus. Predikstolen såg oväntat modern ut i designen. Vid det torget, Burg, fanns också stadshuset/rådhuset (Stadhuis), en vacker byggnad från 1400-talet, där kommunstyrelsen sammanträder än idag.

Sedan gick jag tillbaka till Grote Markt, och därefter blev det ett kort besök i Vårfrukyrkan, där det finns en berömd liten skulptur av Michelangelo, ”Madonnan och barnet”. Därefter fortsatte jag till S:t Jan-hospitalet, ett gammalt sjukhus som vi hade sett från båten. Det är numera museum men jag tittade bara in på gården, och så gick jag vidare till parken vid Beguinehuset. Det var tydligen inte bara änkor som bodde där utan även andra kvinnor (ej nunnor). Där utanför Beguinehusets park fanns det f ö en sorts rastställe för droskhästarna, och jag såg att de fick dricka vatten.

När jag kom tillbaka till Grote Markt var det dags att gå till mötesplatsen och träffa de andra. En del hade köpt fin choklad, som ju Belgien är berömt för.

Nu blev det promenad tillbaka till bussen. Många var trötta när vi kom fram eftersom det hade blivit rätt långa promenader, särskilt för dem som hade problem med att gå. Efter toalettbesök gick vi ombord på bussen och åkte vidare.

Egentligen var Brügge fullt tillräckligt för en dag, men nu skulle vi även till Gent. Dit kom vi ca 15:40, och eftersom inga bussar får köra in i stadens centrum där heller, så fick vi veta att det var ca 1,6 km att gå till Sint Baafsplein, där de främsta sevärdheterna finns. Många i gruppen tyckte att det var för långt att gå nu.

Man skulle kunna åka lokalbuss, och även taxi föreslogs, liksom att stanna i bussen eller i en när-liggande park som man skulle passera på vägen. De flesta hade nog kunnat gå den sträckan det var frågan om, men Johanna hade nu kollat bussarna och hittat rätt hållplats, så hon föreslog att hela gruppen (utom det fåtal som hade stannat i bussen) skulle ta bussen. Man kunde åka på sitt vanliga svenska bankkort, men bussen var redan ganska full så det blev lite kaotiskt och ståplats för de flesta av oss.

Vi åkte bara en kort bit, till Woodrow Wilsonplein (kallades också Zuid), där vi skulle byta till spårvagn för att komma närmare vårt mål. Vagnarna gick egentligen ofta, men just nu verkade det vara något fel, för tiden gick och gick, men inga vagnar alls kom. Så det tog lång tid innan vi
kunde komma vidare.

Nu åkte vi också bara en kort sträcka, och sedan återstod en kort promenad. Från Sint Baafsplein kunde man se flera pampiga byggnader på en väldigt liten yta – den katolska S:t Bavo/S:t Baafs-katedralen, klocktornet och S:t Niklaaskyrkan. Det såg ju imponerande ut, men tyvärr fanns det inte så mycket tid att njuta av synen. Här hade man behövt mycket mer tid, för utöver de här byggnaderna fanns det ju mycket mer att se.

I S:t Bavokatedralen kunde man gå in och titta på den berömda
altartavlan ”Tillbedjan av lammet” av Hubert och Jan van Eyck, berömd dels som det konstverk den är, men också pga att två delar av den stals, av vilka den ena kom tillbaka medan den andra fortfarande är borta. Det kändes lockande att gå in och titta, men då skulle man inte hinna med så mycket annat här.

Vi blev två stycken som ändå gick in för att titta, och just när vi kom in i den stora katedralen fick vi höra slutet av ett maffigt körstycke, för det hade nämligen varit en körkonsert här, och just nu tog den slut. Men de sista tonerna fick vi höra, med stor manskör och orgel i denna höga katedral. Mycket imponerande!

Den berömda altartavlan, som fanns en trappa upp, var stor, med många olika bilder som satt ihop, och tillsammans bildade de den tredelade altartavlan, där bilden med lammet var i mitten. Den för-svunna bilden var förstås ersatt med en kopia, men som lekman kunde man ju inte se någon skillnad, även om vi visste vilken det var. Dock kunde vi inte stanna särskilt länge, eftersom de andra väntade. De hade kunnat gå runt och titta på de andra byggnaderna i närheten under tiden. Det var synd att det blev så ont om tid här - Gent hade varit värt en heldag.

Nu blev det spårvagn och buss tillbaka, och den här gången gick det ”som på räls” med mycket korta väntetider.

Eftersom det nu hade gått mer än en timme sedan vi började åka så blippade vi våra bankkort igen när vi gick ombord på först spårvagnen och sedan bussen, men det funkade inte. Vi antog att det berodde på att den första betalningen fortfarande gällde, men egentligen hade det ju gått ganska lång tid. I varje fall så blev det ingen biljettkontroll, så vi grubblade inte så mycket över detta. Det var trångt på fordonen nu med, och man kan lugnt säga att de övriga resenärerna la märke till oss.

När vi kom tillbaka till bussen var klockan ca 17:15, dvs den tiden som Johanna hade gissat att vi skulle vara tillbaka, och det var ju fantastiskt. Såvitt jag förstod hade de som stannat kvar haft trevligt i bussen tillsammans med Tomas.

Nu åkte vi tillbaka till Antwerpen. Det gick trögt i trafiken när vi närmade oss, men vi kom fram till parkeringen vid hotellet ca 18:45. Så småningom blev det för min del middag på den georgiska restaurangen som Johanna hade nämnt. Det blev en trevlig kväll tillsammans med flera andra i gruppen.

Medan vi åt så pratade vi lite grann om de judar vi har sett här i kvarteren, för när jag kom ut från hotellet så gick det precis förbi en judisk man som hade en så konstig huvudbonad – en jättestor rund historia som såg ut att vara gjord av hår eller möjligen någon sorts långhårig päls. Även de andra vid bordet hade sett sådana, och vi kom fram till att det nog berodde på sabbaten, som just hade börjat. Senare har det visat sig att den kallas för shtreimel och kan göras av olika sorters päls. Den är en sorts högtidsdräkt och ska tydligen bäras med kippa under.

Dag 7 – lördag 6 september

Efter en rejäl frukost åkte jag ner med bagaget strax före 8:30 och gick mot bussen, där Tomas packade in väskorna. De som gick med käpp o dyl. fick hjälp med att dra/bära sina resväskor av Johanna och andra. Det var bättre att göra på det sättet än att sätta igång en ny tutningskonsert utanför hotellet.

Idag var det ju judisk sabbat och på vägen från hotellet såg vi flera män som hade så

kallad shtreimel på huvudet.

Idag var det dags för Luxemburg och det blev mycket transportsträcka. Färden dit beräknades ta ca 3½ tim. och det skulle bli ett toalettstopp på vägen. Det blev en föreläsning om hur Beneluxländerna hade varit enade men separerats på olika sätt, och 1839 blev det som det är nu – tre olika länder, eftersom Luxemburg inte godkände kvinnlig tronföljd när drottning Wilhelmina blev drottning i Nederländerna. F ö så förbereder sig storhertig Henri i Luxemburg nu för att abdikera till förmån för sonen Guillaume, fick vi veta.

Stoppet blev vid en stor rastplats, där byggnaden som innehöll toaletter och annat var byggd över motorvägen, så Johanna bad oss vara uppmärksamma så att vi skulle gå ut på rätt sida.

Vi kom fram till Luxemburg lite efter 12:30. Bussen parkerades och därefter skulle gruppen åka spårvagn en liten bit, till ett ställe varifrån det bara var en kort promenad till Place d'Armes i ”gamla stan”. All kollektivtrafik är gratis i Luxemburg (utom tåg i 1:a klass) och det märktes att det är ett välmående land. Dock såg vi en tiggare, men han var nog inte medborgare här. Spårvagnarna såg väldigt nya och tjusiga ut, och papperskorgarna var i form av rostfria klot.

Det var mycket turister i stan (som heter Luxemburg som landet), och vi passerade en del fina affärer på vägen till torget som vi skulle utgå ifrån. Där fick vi välja om vi ville ha kortare tid till lunch och istället ta en lite längre guidad tur med Johanna för att även komma till Chemin de la Corniche - en gångväg längs klippan, som kallas ”Balkongen med världens vackraste utsikt”. De som inte ville gå så långt och hellre ha mer tid för lunch fick gå med Tomas och titta på Place Guillaume II och storhertigens palats (som han inte bor i, bara arbetar).

Jag följde med den första gruppen och turen gick först till Place Guillaume II med rådhuset, palatset och regeringsbyggnaderna (som är hopbyggda med palatset). Johanna hade förberett oss på att palatset här inte alls skulle vara lika imponerande som en del av de byggnader vi har sett i de andra städerna, och det stämde, men istället var det väldigt snyggt att se på.

Vi fortsatte mot utsikten från Cornichen, och den var verkligen imponerande! Här kunde man verkligen se att staden ursprungligen byggdes uppe på en hög klippa som måste ha varit som gjord för att bygga befästningar på och försvara. Cornichen är alltså en avsats längs kanten av klippan, och därifrån kunde vi se ner på floden långt nedanför oss, bebyggelsen där nere (”Grund” heter det området) och en bit uppåt på andra sidan, och en bro som gick över avgrunden och floden, och längre bort en annan bro som det gick tåg över. På håll kunde man också se de s k kasematterna, som är tunnlar eller gångar in i klippan och som har använts till lite av varje förr i tiden. Nu är de ett världsarv.

Det var en verkligt imponerande vy, och så vackert det var, med mycket grönska! Särskilt i det vackra vädret som vi hade idag. Många bilder togs naturligtvis.

Många av gatorna kantades av tjusiga affärer och matställen, och det var mycket folk ute. Gruppen
träffades så småningom igen på Place d'Armes, och därifrån gick vi först tillbaka till spårvagns-hållplatsen, där vi lämnade dem som skulle ta spårvagnen tillbaka till vår buss, och vi andra gick mot en bro över floden, där man kunde välja på att gå ovanpå bron eller under den. Det fanns nämligen gång- och cykelväg en trappa/ramp ner, där man kunde titta ut genom valv på båda sidorna, och därifrån blev utsikten ur en annan vinkel. Dock gällde det att se upp för cyklar! Utsikten var fin därifrån också såklart.

Snart var vi tillbaka vid bussen, som hade fått en P-bot på 49 EUR som Rolfs säkert inte skulle bli glada för. Nu var det jättevarmt i bussen (det var faktiskt närmare 30 grader här nu, enligt vad jag hade sett på olika ställen i stan) men snart kom kalluftsblåset igång och vi körde iväg.

Klockan var nu ca 15 och det beräknades ta drygt 3 timmar till Düsseldorf, där vi skulle bo i natt. Det var planerat ett bensträckar- och toalettstopp på vägen. Snart passerade vi Mosel, och på bron fanns gränsen till Tyskland. Vi följde sedan Mosel en bit.

Johanna hade gjort en frågesport med 12 frågor om de fyra länderna vi hade åkt i, och här blev resultatet ganska bra, förmodligen pga studiecirklarna. När vi hade åkt i ett par timmar fick vi frågan om vi ville fortsätta direkt till hotellet utan stopp, eller hellre stanna för en paus och komma fram senare. Vi fick rösta med handuppräckning och Johanna fann att ”fortsätta direkt utan stopp” vann. Så vi kom fram till hotellet (ett Mercure-hotell) strax efter kl. 18. Det låg utanför själva Düsseldorf.

Restaurangen hade inte avsatt särskilda bord till Rolfs, utan där vi fick sitta fanns det även andra gäster vid ett eller två bord. Tyvärr blev vi inte särskilt nöjda med maten, åtminstone inte vid bordet där jag satt.

Under middagen höll Margareta Eklund-Jimar tal och avtackade Johanna och

Tomas, och hon överlämnade dels en present från Föreningen Norden och dels kuvertet som hade gått runt i bussen under eftermiddagen.

Dag 8 – söndag 7 september

Det var vackert väder idag med. Jag gick till frukosten lite före 7, men detta var ett ställe som höll på sina tider, så dörren öppnades inte förrän precis på klockslaget. Då var det säkert 10-15 personer som väntade. Personalen ville tydligen att vi skulle sitta där vi suttit igår kväll, men snart satt det gäster även vid bord på andra ställen i lokalen. Personalen här verkade inte så kul att ha att göra med, tyckte jag.

Kl. 9 for vi i väg, och nu lastade Tomas bagaget efter var det skulle av. Till Kiel var det beräknat närmare 5 timmar och det skulle bli ett stopp om ca 2 timmar.

Johanna hade en liten historieföreläsning även idag. Det var när vi närmade oss Hannover, och det handlade mycket om hur det engelska kungahuset genom giften hit och dit blev mest tyskt, så under första världskriget bytte de namn till Windsor så att det inte skulle låta så tyskt som Sachsen-Coburg-Gotha, som det hette tidigare. Hon nämnde bl a Ernst August av Hannover, (f ö ett traditionellt namn i fursteätten här), som är mycket nära släkt med engelska kungahuset.

Det blev ett ganska långt stopp på en rastplats utanför Hannover, med kafé och den vanliga sortens toaletter för 1 EUR. Det visade sig så småningom att det inte skulle bli något mer stopp, så jag tänkte att vi nog skulle komma fram jättetidigt. Men det visade sig att det var köer på motorvägen på väldigt många ställen, och färden vidare till Kiel, som borde ha tagit mellan 2 och 3 timmar tror jag, tog ca 5 timmar! Jag var orolig för chaufförens körtid, men senare hörde jag att när det gäller sådana här oförutsedda händelser så får man anteckna orsaken till att man överskrider tiden, och då blir det ingen anmärkning.

Bl a gick det väldigt sakta förbi Hamburg, så vi hade tillfälle att titta på en skog av stora lyftkranar och även sådana där höga truckar som kör containrar, samt enorma mängder containrar förstås. Enligt uppgift syntes också konserthuset Elbphilharmonie lite grann.

Eftersom även reseledningen insåg att vi inte skulle hinna fram till Kiel i tid så hade Johanna talat med Stena, och så småningom återkom de med beskedet att vi skulle få åka med ändå, men för att spara tid så skulle vi passagerare inte släppas av utanför terminalen, utan vi skulle sitta kvar i bussen när den körde ombord. Så allas pass skickades fram till Johanna så att hon kunde lämna dem till incheckningen, och så småningom fick vi tillbaka dem med båtbiljett och hyttkort. Vi körde ombord ca 17:30 så det blev faktiskt bara en dryg kvarts försening när det gällde sista incheckningstid, men det var ju planerat att vi skulle checka in kl.16. Så snart bussen hade kört ombord så stängdes porten till bildäcket.

Det tog lite tid att ta sig upp till hytterna, så det blev strax dags att gå till buffématsalen. Vi hade samma bord som på nerresan. Det var betydligt färre matgäster idag än när vi åkte ut, och vi hade ju sett att det var mycket plats kvar på bildäcket också. Maten var ungefär densamma som på utresan, men på efterrättsbordet fanns det en intressant nyhet – Limoncellopaj, som var mycket god.

Kl. 19:35 blev vi som då satt kvar utkörda, för de skulle göra i ordning inför andra sittningen, och påbörjade vinglas fick man inte ta med sig. Resten av kvällen var det ”fri lek”.

Dag 9 – måndag 8 september

Vid frukosten i buffé-restaurangen fick jag veta att det hade varit månförmörkelse i natt – det hade jag missat totalt. Enligt uppgift hade den synts bra.

När det blev dags att gå iland fanns det en knarkhund i arbete hos tullen. Vi fick förstås vänta en stund på bussen eftersom den hade lastats in sist, men till slut såg vi den komma tuffande.

Nu var det dags att ta farväl av gruppen, inkl. Johanna och Tomas. Johanna hade väl inte haft det så lätt alla gånger under resan men fick ändå allt att fungera, och Tomas hade visat sig vara en riktig pärla, som kunde manövrera den stora bussen på ett elegant sätt i de konstigaste situationer. Dess-utom snäll och hjälpsam!

Det var skönt att komma hem igen, men samtidigt var det tråkigt att skiljas från gruppen. Men kanske träffar man dem igen på någon föreningsaktivitet!

SLUT

Vid tangentbordet: Marit Hagel
Tack till Margareta Eklund-Jimar, Sven Öberg och Johanna W för en del av bildmaterialet!

DAGSUTFLYKT TILL LOUISIANA KONSTMUSEUM

Den 25 september 2025 var det dags för det årliga besöket på Louisiana konstmuseet i Humlebæk, Danmark. Tyvärr var vi den här gången inte så många deltagare från vår förening.

Som vanligt åkte vi med Rolfs Flyg och Buss. Påstigning i Göteborg kl. 07.30 samt upphämtning vid Mölndals Bro.

Fikapaus som på Wapnö slott, där det serverade kaffe/te samt en god fralla med mycket pålägg. Ståndsmässig servering med kannor och kaffe-/tekoppar i porslin.

Efter fikastoppet åkte vi vidare via Helsingborg–Helsingör och utmed Strandvejen. Strax efter kl. 12.00 var vi framme vid Louisiana konstmuseum där vi hade ca tre timmar till vårt förfogande.

Huvudutställningarna vid vårt besök var den retrospektiva utställningen av Kaari Upson samt den fransk-marockanska konstnären Bouchra Khalilis *The Mapping Journey Project.*

Eftersom vi hade begränsat med tid, startade vi med att titta på utställningen med Kaari Upsons verk. En omfattande och mycket berörande utställning. Kaari Upson gick bort i cancer och blev endast 51 år, men hon anses redan vara på väg att bli en modern klassiker.

Hennes utställning har titeln **Dollhouse – A Retrospective**. Denna mångsidiga och särpräglade konstnärs verk består av skulpturer, installationer, teckningar, filmer och måleri.

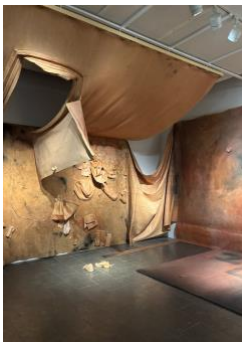

Hennes verk kretsar opp, relationer, känslor, sjukdom och förlust. Som sagt en mycke ntressant utställning.

Efter att vi hade tittat på Kaari Upsons verk, gick vi till Kusama-installationen, som består av ett rum där väggar och tak är täckta med speglar, golvet är en spegel av vatten. Man står mitt ute i vattnet på en plattform. Man fick gå in tre i taget, stänga dörren efter sig och bara stanna där i en minut. Hundra lampor hänger från taket och ett relä får ljuset att ändra färg i lugna övergångar. Man blev lite smått yr, när man ställde sig på plattformen och lamporna började skifta färg.

Yayoi Kusama, född 1929 är en av världens främsta konstnärer.

Efter denna häftiga upplevelse var det dags för lunch.

Efter lunch tittade vi som hastigast på Bouchra Khalilis *The Mapping Journey Project.* Stora projektionsdukar med inzoomade kartbilder och händer som drar linjer mellan länder och städer och visar flyktvägarna till Europa.

Agneta Olsson

BOHUSLÄN EFTER 1658, FÖRFATTAREN TOMAS ANDERSSON BERÄTTADE DEN 15 OKTOBER

Den 16 oktober 2024 besökte Tomas Andersson Föreningen Norden och förelästa om Bohuslän när det var norskt, dvs. tiden från historisk tid fram till 1658.

Nu den 15 oktober 2025 var Tomas Andersson tillbaka och nu berättade han om tiden från 1658 och framåt.

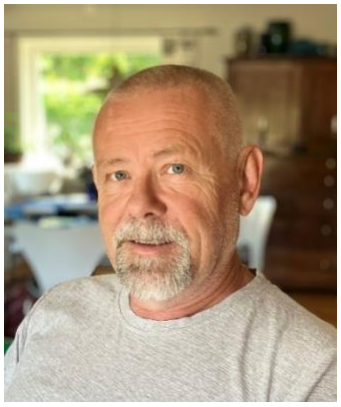

Tomas Andersson

Tomas Andersson är en lysande berättare, som kan hålla en publik fången under en lång föreläsning:
Åren efter 1658 blev ingen lugn period för bohuslänningarna. Överhetens röst kom från Sverige mot tidigare från Danmark. Flera krig drog genom landskapet.

Till exempel år 1716 försökte Karl XII inta Fredrikstens fästning, men kom inte längre än till norra Bohuslän där hela hären blev besegrad. År 1718 gjorde han ett nytt försök, som slutade med att han blev skjuten och hela hären splittrades och även det försöket misslyckades

Under första delen av 1700-talet besökte såväl Carl von Linné som hans medarbetare Pehr Kalm landskapet och konstaterade att Bohuslän var utarmat. Bland annat avverkades skogen och någon ny växande skog tillkom inte, varför stora delar av Bohuslän var kalhugget. Det var först i början av 1900-talet som Bohuslän blev beskogat igen.

Dock förändrades Bohuslän när sillperioderna slog till. Bohuslän hade flera sillperioder från 1500-talet och framåt. Den ”Stora Sillperioden” pågick från 1750-talet till 1810-talet. Under dessa år tog man upp enorma mänger sill, vilket resulterade i en omfattande sill och fiskindustri.

Under 1800-talet och framåt växte det i Bohuslän fram en stor kommersiell flotta, som arbetade med frakter över världshaven, men och en stor fiskeflotta, som också låg ute och fiskade under långa perioder.
Dessutom började en betydande industriell verksamhet, som pappersbruket i Munkedal och verkstadsindustrier i Uddevalla och Lysekil och senare kemiska industrier i Stenungssund.

Under den här tider började också semester-och badkulten att växta fram och blev och är en betydande verksamhet, som vi idag känner i form av sol, bad och fritidshus-kulturen.

Ett stort tack Tomas Andersson för Din fina spännande skildring om Bohuslän efter 1658.

Erling Alriksson

KURA SKYMNING 2025 PÅ FYRA BIBLIOTEK

**När höstmörkret smyger sig på allt tidigare om kvällarna,
bjuder biblioteken i Norden tillsammans med Föreningen Norden
in till aktivitet, kallad Kura Skymning**

Kura skymning på Mölndals stadsbibliotek den 10 november

Bibliotekarie Malin Saaranen inledde med att hälsa alla välkomna. Innan dess hade besökarna (ca 45 stycken) fått varsitt formulär med frågor om nordisk litteratur och kunnat förse sig med fika som biblioteket bjöd på.
Därefter spelade ungdomar från Mölndals kulturskola flera olika stycken på cello och piano (både i grupp och solo) under ledning av Lotta Önnebo och Petra Hellqvist.
Yvonne Hansson från Föreningen Norden berättade om traditionen Kura skymning och tände (det elektriska) ljuset.

Christin Johannesson läser ur Sömnlösa

Christin Johannesson läste det första utdraget av Jon Fosses trilogi Sömnlösa. Därefter spelade ungdomarna från Kulturskolan ytterligare ett par stycken och sedan läste Christin den sista delen av texten. Yvonne delade ut chokladkartonger till Kulturskolan elever och ledare och till Christin. Som avslutning gick Berit Finnström igenom de rätta svaren på frågorna och de fem som hade flest rätt fick välja varsin bok som biblioteket tillhandahöll.

Berit Finnström

Kura skymning på biblioteket i Kållered

När höstmörkret smyger sig på allt tidigare om kvällarna,
bjuder biblioteken i Norden tillsammans med Föreningen Norden
in till aktivitet, kallad Kura Skymning”.

Så började inledningstalet och välkomsthälsningen från Föreningen Nordens deltagare på biblioteket i Kållered. Dessförinnan hade Matea Tutic från biblioteket i Kållered berättat för besökarna hur programmet skulle se ut. Kvällen började med att musiker och elever från Musikskolan i Mölndal spelade tre stycken under femton minuter. Till detta evenemang hade det infunnit sig omkring femton personer, som visade sig vara bekanta och anhöriga till de musiker som uppträdde. De hade bara kommit dit för musikframträdandet och avlägsnade sig tillsammans med musikerna.

Anita Alriksson läser ur Jon Fosses Sömnlösa

Kvar fanns sju intresserade personer som andäktigt lyssnade till Anita Alriksson, då hon med inlevelse läste ett på förhand bestämt stycke ur boken ´Sömnlösa´ av den norska nobelpristagaren Jon Fosse. Hennes fantastiska berättarkonst gjorde att vi lyssnare upplevde oss deltagande i bokens historia. Efter cirka trettio minuters läsning, gjordes ett uppehåll för fika, varefter Anita läste ytterligare ett stycke som hon valt själv och där hon också berättade om författaren och boken för åhörarna. Matea Tutic hade dekorerat hyllor i biblioteket med lysande ”flygande tefat” i röda, gröna och blå färger och med de värmeljus som tändes, blev kvällen en avkopplande och lugnande tillställning, som behövs när kylan av naturliga skäl infinner sig på höstkanten.

Lennart Steen

Kura skymning på biblioteket i Lindome

Biblioteket i Lindome och Föreningen Norden har ordnat Kura Skymning sedan 1997 och gjorde så, även i år. Det är väldigt trevligt att delta i Kura Skymning i Lindomes nya bibliotek som är rymligt och ändamålsenligt för all biblioteksverksamhet och naturligtvis också träffar som Kura Skymning.

Bibliotekarien **Jorunn Bergqvist** hade förberett med kvällen med fika och hälsade en sångkör från Mölndals Kulturskola välkommen.
Från Föreningen Norden var undertecknad och hälsade den talrika publiken 35 personer välkomna och överlämnade ordet till **Eva Ridnings** som svarade för kvällens uppläsning, som var nobelpristagaren **Jon Fosses** verk **Sömnlösa.**

Eva Ridings läser ur Sömnlösa

Sångkören och Eva Ridings växlade med uppläsning och sång, vilket innebar en skön och nästan förtätad stämning.
Efter avslutad läsning och sång avslutades kvällen av med 12 frågor om litteratur, historia och geografi.

Kura Skymning i Lindome bibliotek avslutades med tack till sångkören. Eva Ridnings, publiken och bibliotekarien Jorunn Bergqvist

Erling Alriksson

Kura Skymning 10 november i Mölnlycke Kulturhus
Tillsammans med biblioteket hade Föreningen Norden anordnat Kura skymning efter ett uppehåll på många år. Vi planerade tillsammans och det blev mycket lyckat med mer än 50 personer deltog.

Birgitta Eriksson och Pablo Copa

Birgitta Eriksson läste ur Jan Fosses Sömlösa och Pablo Copa sjöng och spelade nordiska visor. Kaffe serverades och alla deltagarna försökte genomföra ett klurigt Quizz
Vinnarna fick varsin bok från biblioteket. Vi från Föreningen Norden hoppas på en fortsättning nästa år.

Ing-Marie Samuelsson

VÄLBESÖKT NORDISK JULTRADTION 2025

Vår nordiska jultradition har vi anordnat under några år.
Motivet är dels att upprätthålla våra traditionella traditioner, som t. ex luciafirandet och dels ha en nordisk programpunkt som anknyter till vårt studiearbete. I år är temat, som bekant, Orkneyöarna/Shetland.

Det var andra året som vi träffades på restaurang Kock och Rock.
Som välkommen bjöds deltagarna på julglögg och därefter hälsade ordf. Erling Alriksson välkommen till jultradition med ett bildspel från Orkneyöarna/Shetland som bestod av ett antal vackra miljöbilder och vidare bilder från julen som genomgående bestod i, de på öarna så älskade fårhundarna eller också de lika älskade Shetlandsponnys, Det fanns också bilder från flera av de talrika festivalerna.
Nästa punkt var jultraditioner på Orkneyöarna/Shetland där tre av våra medlemmar På ett medryckande och intressant sätt förmedlande olika sidor av julfirande. **Lennart Steen** berättade om det **Norska arvet,** som efter många hundra år fortfarande gör sig gällande. Sedan fortsatte **Anita Alriksson** med folktro på Orkneyöarna/Shetland i form av **Onda andar,** som man naturligtvis försökte undvika genom en rad olika åtgärder. Slutligen berättade **Bibbi Carlsson** om julfirandet som pågår från jul över nyår som är en stor högtid och går ända fram festivalen **UP HELLO Aa i** slutet av januari.

Luciatruppen Wendelsbergs Folkhögskola

Under flera år har vi haft äran att få besök av **lucia med tärnor och stjärngossar från musiklinjen på Wendelsbergs Folkhögskola.** Så även i år. Som alltid är framträdandet av mycket hög klass, vilket resulterade i mycket applåder från våra medlemmar. Luciaframträdandet från Wendelsbergs folkhögskola är alltid mycket uppskattat.

För att fullfölja julfirandet hade restaurang Kock och Rock ordnat ett julbord som var mycket uppskattat av alla.
Kvällen avslutades med en God Jul och ett Gott Nytt år till alla i som deltog i julfirandet.

Ing-Marie Samuelsson.

STUDIER I FÖRENINGEN NORDEN, VIKTIG DEL AV VÅR VERKSAMHET – KUNSKAP OM NORDEN OCH DEN NORDISKA SFÄREN

Studiecirkelverksamheten är omfattande. Idéen är, att genom studier med Nordisk inriktning öka kunskapen om Norden och den nordiska sfären, som omfattar inte bara Norden utan också länderna runt omkring som nordens innevånare har eller haft kontakt med.

ORKNEYÖARNA/SHETLAND
Nu under hösten 2025 och våren 2026 studerar vi Orkneyöarna/Shetland Med 17 cirklar och 216 deltagare.
Ett mycket intressant ämne eftersom hela denna övärld var norskt från början av 800-talet fram till 1472, dvs nästan 700 år, då öarna gick över till skotsk överhöghet.

BENELUX
År 2024-2025 studerade vi Benelux 110 deltagare i 11 studiecirklar. Dessa avslutades i april 2025

CIRKELLEDARE UNDER 2025-2026:
Ing-Marie Samuelsson
Lena Odelberg
Marianne Rebenius
Margareta Eklund Jimar
Anita Alriksson
Ingegerd Foss
Karin Norin Nilsson
Lennart Steen
Erling Alriksson

Föreningen Nordens studier och resor

2007 Norden , enbart studier
2008 Finland, enbart studier
2009 Saint Petersburg . enbart studier
2010 Själland
2011 Schleswig-Holstein
2012 Färöarna
2013 Skottland
2014 Normandie
2015 Island
2016 Irland
2017 Nordkalotten, Berings Hav. Murmansk
2018 Nordtyskland
2019 Polen
2021 Baltikum
2022 Finland
2023 Norge
2024 Wales
2025 Benelux

FÖRSÄLJNING ENJOY-HÄFTEN

Försäljningen av Enjoy-häften är en viktig aktivitet, eftersom inkomsterna finansierar en del av vår verksamhet.
Vi har i år förmedlat 67 häften och appar
ETT STORT TACK TILL ALLA MEDLEMMAR SOM KÖPT HÄFTEN.

NORDENFOND – inriktning skola

Vid årsmötet 2021 inrättades en fond med ett belopp om 10 000 kronor. Denna summa var en gåva, från den nedlagda föreningen Gårevik, som blev fondens grundplåt. Fonden skall fortsättningsvis öka i värde med hälften av årets överskott i vår avdelning. Fondens tillgångar skall också placeras med bästa avkastning för att den skall växa. Målet är att man så småningom skal kunna dela ut stipendier till personer inom skolans värld.

VÅR INFORMATIONSVERKSAMHET

Nyhetsbrev, hemsida och informationsbroschyr
Vår hemsida är informativ och utvecklas ständigt av vår webbmaster Agneta Olsson.

I våra Nyhetsbrev som är sex om året informerar vi om vår verksamhet. Sedan ett par år har vi också en broschyr som berättar vad vi arbetar med. Det är angeläget att Du läser våra Nyhetsbrev och går in på vår hemsida för att hålla Dig informerad om våra aktiviteter.

SAMMANFATTING AV VERKSAMHETSÅRET 2025.

Verksamheten har under 2025 har varit omfattande.
Sålunda har vi genomfört 11 möten eller arrangemang och ordnat två bussresor till Benelux med sammanlagt 60 personer. Vidare under första halvåret har vi haft 11 studiecirklar om Benelux med 110 deltagare, som har haft 33 cirkelträffar och under andra halvåret startat 17 studiecirklar i studieämnet Orkneyöarna/Shetland med 216 deltagare och 68 cirkelträffar
Vi har sålt 67 Enjoy-häften och haft 8 styrelsemöten. Antalet medlemmar är 305 och vi har fått 106 nya medlemmar.

SLUTORD

Föreningen Norden, Mölndal/Härryda tackar medlemmar, sympatisörer och samarbetspartner för ett mycket framgångsrikt år.

Med förhoppning om ett bra 2026 överlämnar styrelsen härmed verksamhets-berättelsen till årsmötet och övriga intresserade.

STYRELSEN FÖRENINGEN NORDEN MÖLNDAL/HÄRRYDA

Erling Alriksson	Lennart Steen
Birgitta Eriksson	Margareta Eklund Jimar
Berit Finnström	Bertil Larsson
Bengt Ottosson	Jan-Olof Arvidsson
Ing-Marie Samuelsson	Margareta Bjuhr
Tomas Johansson	Yvonne Hansson